

rigtigst udelukkende at se hen til Forandringen i Pengenes Værdi, men ved en Foranstaltning, der i hvert Tilfælde maa fremtræde som midlertidig, vil det formentlig være rigtigere at benytte en anden Fremgangsmaade og kun betragte Fordyrelsen i de Varer, der nu udgjøre Embeds- og Bestillingsmændenes vigtigste Forbrugsgjenstande og ved at kombinere Prisbevægelsen i disse med det Mængdeforhold, hvori hver af dem forbruges, udfinde, hvormegent Embeds- og Bestillingsmændenes Forbrug af disse Varer er bleven fordyret i det paagældende Tidsrum. Denne sidste Fremgangsmaade kunde ved første Seelse synes ubetinget at burde foretrækkes; men en nærmere Undersøgelse vil dog snart vise, at der ved dens Anvendelse er forskellige praktiske Vanskeligheder, der gør det mere tvivlsomt, hvilken af de to Fremgangsmaader, der bør have Fortrinet. Den væsentligste Vanskelighed ved at se hen til Forbruget ligger deri, at det Forhold, hvori de forskellige Varer forbruges i de forskellige Samfundsklasser, er saa yderst forskjelligt. Det Rigtigste vilde være at foretage Beregningen for hver Samfundsklasse, eller rettere for hver Gageklasse, for sig, og maatte særskilt for Giste og Ugiste; derved vilde man vistnok kunne komme til et forholdsvis særdeles korrekt Resultat, men det vilde være et meget betydeligt Arbejde, og udkræve en Mængde Oplysninger, som kun vanskeligt og efter længere Tids Forløb kunne skaffes tilveie. I det givne Tilfælde nødsages man derfor til at fastsætte et Middelforbrug fælles for Alle, uagtet et saadant altid mer eller mindre vil komme til at hvile paa et temmelig vilkaarligt Skøn.

Den i 1857 nedsatte „Gagekommission“ havde blandt Andet ogsaa den Opgave at tage under Overvejelse, hvorvidt en Del af Embedsmændenes Gager burde udbetales med et efter de væsende Konjunkturer varierende Beløb.

I denne Anledning blev der af to af Kommissionens Medlemmer foretaget en Undersøgelse om Prisbevægelsen i Livsfornødenhederne. Ved denne Undersøgelse gik man ud fra den Betragtning, at de forskellige Pris-

forholdelser, som da havde bevirket Livets Fordyrelse, gjorde sig gjældende paa to forskjellige Maader, idet alle de Gjenstande, som vare stagne i Pris, kunde deles i to store Hovedgrupper:

„1) indbefattende Gjenstande, som vel ere blevne dyrere i de sidste 10 eller 20 Aar, men dog vise en vis Stabilitet i Prisen, idet Stigningen dels er jevn, dels foregaaer sjældnere og med lidet mærkelige Tilvæxter. Hertil regnes dels Alt, hvad der følger af den med en stigende Velstand stedse vorende Forstilling om, hvad der hører til Livets Nødvendigheder, dels saadanne Fornødenheder som Husly, Bohave, visse Beklædningsgjenstande, Folkehold og Alt, hvis Pris i væsentlig Grad afhænger af Arbejdsloonnens Størrelse“.

„2) indbefattende de Gjenstande, hvis Stigning foregaaer igjennem en Række af talrige, ofte hurtigt paa hinanden følgende Svingsninger. Hertil høre Kornvarer med hvad deraf forarbejdes, Fedevarer, Kolonialvarer og de til Opvarmning, Belysning og Renlighed fornødne Artikler“.

„Det er“, udtales der dernæst, „navnlige de i den sidste Gruppe forekommende Artiklers, undertiden pludselige og ofte meget trykkelige Svingsninger i Prisen, som, paa Grund af den Indflydelse, de udøve paa den Embedsmands Vilkaar, hvis Gage haade er knapt tilmaalt og afpasset efter de til en vis Tid gjældende Priser, opfordre til et Forsøg paa at lempe Gagerne efter deres Priser. Det maatte altsaa være disse Gjenstande, efter hvis væsende Priser en Del af Gagen burde rette sig. Derimod ere Prisforandringerne i de til den første Gruppe hørende Artikler ikke egnede til at medtages, haade fordi deres Prisvæxlinger ere mindre betydelige, og i Regelen tillige mindre pludselige, og fordi disse enten slet ikke eller dog høist usubstantielt kunne bestemmes efter en almindelig Maalestof“.

Ved Hjælp af en Del Opgivelser over Forbruget i private Husholdninger samt i